

Sygn. akt: III AUa 253/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Janina Kacprzak

Sędziowie: SSA Maria Padarewska - Hajn (spr.)

SSA Mirosław Godlewski

Protokolant: st. sekr. sądowy Aleksandra Słota

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2014 r. w Łodzi

sprawy **A. B. (1) i L. K. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o ustalenie podlegania ubezpieczeniu,

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 23 grudnia 2013 r., sygn. akt: VIII U 120/13;

1. zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołania;

2. zasądza od A. B. (1) i L. K. (1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. kwoty po 180 (sto osiemdziesiąt) złotych od każdego z nich, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

Sygn. akt III AUa 253/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 listopada 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że A. B. (1) nie podlega od dnia 2 lipca 2012 roku ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik w firmie (...) L. K. (1) z siedzibą w Ł.. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, iż umowa o pracę z A. B. (1) została zawarta w dniu 2 lipca 2012 roku, zaś już w dniu 3 sierpnia 2012 roku ubezpieczona otrzymała zaświadczenie o niezdolności do pracy z powodu choroby w okresie ciąży, a nadto zgłoszenia do ubezpieczenia dokonano dopiero 2 sierpnia 2012 roku, tuż przed stwierdzeniem niezdolności do pracy. W ocenie ZUS A. B. (1) została zatrudniona na specjalnie utworzonym stanowisku pracy, gdyż przed nawiązaniem z nią stosunku pracy firma nie zatrudniała innych pracowników, także po powstaniu niezdolności do pracy nie zatrudniono pracownika, któremu można byłoby powierzyć pełnione przez ubezpieczoną obowiązki. Organ rentowy podniósł również, iż ubezpieczona nie posiadała doświadczenia zawodowego, jak i kwalifikacji do wykonywania pracy w charakterze przedstawiciela handlowego, a mimo to została od razu zatrudniona na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Nadto zwrócono również uwagę, iż zaświadczenie lekarskie stwierdzające po stronie ubezpieczonej

brak przeciwwskazań do wykonywania pracy dotyczy stanowiska pracownika biurowego - referenta, a zatem nie mogło ono być podstawą dopuszczenia do pracy na stanowisku przedstawiciela handlowego. Wskazano także, iż nie ma jakichkolwiek dokumentów potwierdzających faktyczne wykonywanie pracy na podstawie zawartej umowy. ZUS zwrócił również uwagę, iż przed 2 lipca 2012 roku A. B. (1) była zarejestrowana jako osoba bezrobotna, a zatem nie posiadała tytułu do ubezpieczenia chorobowego. W konsekwencji organ rentowy podniósł, iż zawarcie umowy o pracę, a następnie zgłoszenie A. B. (1) do ubezpieczeń jako pracownika było czynnościami pozornymi dokonanymi jedynie z zamiarem skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z ciążą i macierzyństwem.

W odwołaniu z dnia 20 grudnia 2012 roku skarżąca A. B. (1) reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i stwierdzenie, iż wnioskodawczym podlegała od dnia 2 lipca 2012 roku ubezpieczeniu społecznemu jako pracownik L. K. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) oraz zasądzenie od strony pozwanej kosztów postępowania. W uzasadnieniu skarżąca podniosła, iż podpisanie umowy o pracę oraz zgłoszenie do ubezpieczeń od dnia 2 lipca 2012 roku nie były czynnościami pozornymi, wnioskodawczym przygotowywała się do wykonywania pracy przedstawiciela handlowego, w tym celu przeszła szkolenie i instruktaż stanowiskowy na stanowisko przedstawiciela handlowego i referenta biurowego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, zaś po odbytych szkoleniach faktycznie wykonywała pracę. Wnioskodawczym podniosła, iż nie przypuszczała, że w niedługim czasie od zawarcia umowy o pracę będzie zmuszona przejść na zwolnienie lekarskie, początkowo bowiem ciąża przebiegała prawidłowo. Nadto zwrócono uwagę na fakt, iż do wykonywania pracy na stanowisku przedstawiciela handlowego nie są wymagane żadne specjalne kwalifikacje czy wykształcenie.

W dniu 19 grudnia 2012 roku od decyzji odwołanie złożył również L. K. (1), zarzucając zaskarżonej decyzji:

1. wydanie jej z naruszeniem art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w sytuacji, gdy nie zakończono postępowania wyjaśniającego i brak jest rozstrzygnięcia sprawy będącej przedmiotem sporu,
2. niewłaściwe ustalenie stanu faktycznego co doprowadziło do błędnego uznania, że zaistniały przesłanki wskazane w art. 83 § 1 k.c.,
3. wydanie decyzji z naruszeniem zasad postępowania administracyjnego w stopniu mogącym mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a zwłaszcza przepisów art. 28, 7, 8, 9, 10 oraz 61 § 4 k.p.a.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i uznanie, iż A. B. (1) podlegała ubezpieczeniom społecznym jako pracownik od dnia 2 lipca 2012 roku. W uzasadnieniu odwołujący się wskazał, że decyzję o zatrudnieniu pracownika podjął z uwagi na planowany dalszy rozwój działalności oraz własną niezdolność do pracy spowodowaną przebytą operacją. Podniósł nadto, iż początkowo A. B. miała wykonywać obowiązki pracownika biurowego, a dopiero po zapoznaniu się z działalnością firmy i dokumentacją - przedstawiciela handlowego. Odwołujący się wskazał ponadto, iż nie miał w chwili zawarcia umowy wiedzy o ciąży A. B..

Postanowieniem z dnia 30 stycznia 2013 roku Sąd Okręgowy w Łodzi połączył do wspólnego rozpoznania sprawy o sygn. akt VIII U 121/13 i VIII U 120/13.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie i łącznie rozpoznanie ze sprawą z odwołania L. K. (1) oraz podtrzymał argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Na rozprawie w dniu 12 grudnia 2013 roku strony podtrzymały uprzednio zajęte stanowiska, pełnomocnik wnioskodawczym oraz pełnomocnik L. K. wnieśli o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

ZUS I Oddział w Ł. wniósł o oddalenie obu odwołań.

Wyrokiem z dnia 23 grudnia 2013 roku Sąd Okręgowy w Łodzi zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 listopada 2012 roku w ten sposób, że ustalił, iż A. B. (1) podlegała od dnia 2 lipca 2012 roku ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu w firmie (...) L. K. (1) z

siedzibą w Ł. oraz zasądził od organu rentowego na rzecz A. B. (1) i L. K. (1) kwoty po 60 złotych tytułem zastępstwa procesowego wnioskodawców.

Powyższe rozstrzygnięcie poprzedziły następujące ustalenia faktyczne:

Wnioskodawczyni urodziła się w dniu (...), ma wykształcenie średnie, ukończyła Technikum K. i uzyskała tytuł technik transportu o specjalności ruch i przewozy kolejowe.

Wnioskodawczyni wcześniej pracowała jako kasjerka, sprzedawca. Wykonywała także pracę na stanowisku pomocy w szwalni, konfekcjonowania, prasowacza, cukiernika, podprasowaczki, pracownika farbiarni, pracownika pomocniczego (...).

A. B. (1) ma już jedno dziecko, w czasie pierwszej ciąży nie miała żadnych problemów zdrowotnych.

Od kwietnia 2011 roku wnioskodawczyni była zarejestrowana jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Urząd Pracy nie zaproponował jej żadnej oferty pracy ani możliwości odbycia kursu.

W 2012 roku L. K. (1) postanowił wraz z żoną dokonać podziału należącej do niej firmy (...) na dwie. Firma ta zajmowała się eksportem produktów coca - coli na rynek niemiecki i angielski. L. K. (1) podjął koncepcję rozszerzenia działalności na rynek polski, planował ponadto rozszerzenie działalności na rozprowadzanie alkoholu. W konsekwencji podziału powstały dwie firmy o nazwie (...). Jedna z nich stała się własnością L. K. (1). Prowadzenie firmy (...). K. rozpoczął w maju 2012 roku. Zdecydował wtedy również o potrzebie zatrudnienia pracownika.

Od tym, iż L. K. (1) poszukuje pracownika wnioskodawczym dowiedziała się od K. B. (1), który prowadzi kwaciarnię w lokalu dzierżawionym od L. K.. Wnioskodawczym i K. B. (1) znają się od dawna, A. B. często robi zakupy w prowadzonym przez K.. B. sklepie.

L. K. (1) nie informował K. B. (1) o poszukiwaniu pracownika, nie prosił go także o polecenie kogoś, mówił jedynie o otwarciu działalności.

Wnioskodawczyni i L. K. (1) nie znali się wcześniej. Po tym jak wnioskodawczyni dowiedziała się, iż L. K. (1) poszukuje pracownika poszła do niego zapytać o możliwość podjęcia pracy. Było to w maju 2012 roku. Następnie wnioskodawczyni rozmawiała z L. K. jeszcze raz w czerwcu 2012 roku, wtedy to L. K. (1) zaproponował jej podjęcie pracy.

L. K. (1) był zadowolony, iż to wnioskodawczym sama zapytała o możliwość podjęcia pracy, zrobiło to na nim dobre wrażenie. Ponadto L. K. nigdy nie szukał pracowników za pośrednictwem Urzędu Pracy, zazwyczaj zatrudniał kogoś z polecenia znajomych. Nie przeszkadzało mu także brak doświadczenia wnioskodawczyni w pracy przedstawiciela handlowego, gdyż w jego ocenie wnioskodawczyni posiadała cechy przydatne w tej pracy - śmiałość, odwagę, brak zahamowań, operatywność.

Wnioskodawczyni dowiedziała się o tym, iż jest w ciąży w czerwcu 2012 roku robiąc test ciążowy. W dniu 13 czerwca 2012 roku wnioskodawczyni była na pierwszej wizycie u lekarza ginekologa, który potwierdził stan ciąży.

W maju 2012 roku L. K. (1) uległ wypadkowi. W dniu 21 czerwca 2012 roku L. K. został skierowany do szpitala na oddział ortopedyczno - urazowy z rozpoznaniem zerwania głowy przyśrodkowej, bocznej i prostej mięśnia czworogłowego od rzepki prawej. W szpitalu przebywał w dniach 26 - 28 czerwca 2012 roku. Zastosowano wobec niego leczenie w postaci szwu mięśnia czworogłowego uda prawego - wszycie w rzepekę. W konsekwencji L. K. (1) nie mógł chodzić.

Wypadek i odniesiony uraz przyspieszyły podjęcie decyzji o zatrudnieniu pracownika.

W dniu 25 czerwca 2012 roku wnioskodawczynie uzyskała zaświadczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do wykonywania przez nią pracy na stanowisku pracownika biurowego - referenta w (...) L. K. (1). Podczas badania nie poinformowała lekarza, iż jest w ciąży.

W dniu 2 lipca 2012 roku pomiędzy (...) L. K. (3), a A. B. (1) doszło do podpisania umowy o pracę na czas nieokreślony na stanowisku przedstawiciela handlowego w wymiarze całego etatu za wynagrodzeniem 2500 zł. Wnioskodawczynie była wtedy jedynym pracownikiem zatrudnionym w firmie.

Umowa została podpisana od razu na czas nieokreślony z uwagi na to, iż wnioskodawczynie prosiła L. K. o taki rodzaj umowy- chciała wziąć kredyt. Nie było także wówczas czasu na sprawdzenie pracownika, gdyż L. K. potrzebował pomocy w prowadzeniu działalności z uwagi na swoje unieruchomienie. Ponadto L. K. (1) chciał w ten sposób zabezpieczyć się przed odejściem wnioskodawczynie z pracy.

Wnioskodawczynie nie poinformowała przy podpisywaniu umowy o pracę L. K. o tym, iż jest w ciąży.

Wnioskodawczynie odbyła instruktaż ogólny i stanowiskowy z zakresu bhp. Sporządzona została także pozostała dokumentacja kadrowa związana z zatrudnieniem wnioskodawczynie obejmująca: informację o czasie pracy, oświadczenie pracownika dla celów obliczenia miesięcznych zaliczek na podatek dochodowy.

Wnioskodawczynie została zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń obejmujących ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe i chorobowe w dniu 2 sierpnia 2012 roku od dnia 2 lipca 2012 roku. Opóźnienie w zgłoszeniu do ubezpieczeń było wynikiem choroby L. K. (1) oraz rozpoczynającym się dopiero funkcjonowaniem firmy.

Wnioskodawczynie miała pomóc firmie (...) z wejściem na rynek polski w sprzedaży coca - coli. Jej obowiązki obejmowały kontakty telefoniczne z potencjalnymi klientami i wizyty w urzędach, zajmowanie się dokumentacją firmy, organizacją biura, przygotowaniem do magazynowania produktów oraz robieniem zakupów do biura. Wnioskodawczynie kontaktowała się między innymi ze stacją paliw (...), siecią sklepów (...) i (...) jako potencjalnymi klientami. L. K. wydawał na bieżąco polecenia wnioskodawczynie, gdyż biuro firmy mieściło się na półpiętrze jego domu.

Wnioskodawczynie nie została upoważniona do podpisywania dokumentów.

Wnioskodawczynie pracowała w godzinach od 8 do 16. Była ona widywana, gdy rano wchodziła do miejsca zamieszkania L. K. i wychodziła stamtąd po południu. Zdarzały się sytuacje, że L. K. dzwonił do wnioskodawczynie i musiała ona udać się do pracy drugi raz tego samego dnia.

W. była zadowolona z wykonywanej pracy.

Pierwsze problemy z ciążą zaczęły się krótko po zatrudnieniu. Wnioskodawczynie nie powiedziała jednak pracodawcy, iż jest w ciąży. W związku z koniecznością leczenia szpitalnego poprosiła L. K. o udzielenie jej dwóch dni urlopu wypoczynkowego i w tym czasie udała się do szpitala. Od dnia 10 do 12 lipca 2012 roku wnioskodawczynie przebywała w Klinice (...) z powodu krwawienia we wczesnym okresie ciąży - zagrażającego poronieniem. Zgodnie z wykonanym USG była wtedy w 10 tygodniu ciąży. Została wypisana z zaleceniem leczenia zachowawczego oraz przyjmowania leku - luteiny. Po pobycie w szpitalu wnioskodawczynie powróciła do pracy.

W lipcu 2012 roku wnioskodawczynie otrzymała wynagrodzenie w kwocie 2500 zł brutto - 1808,10 zł netto, jego odbiór kwitowała podpisem na liście płac.

Wnioskodawczynie poinformowała pracodawcę o ciąży dopiero w chwili przedłożenia zwolnienia lekarskiego w dniu 3 sierpnia 2012 roku. Z uwagi na zagrożenie życia dziecka wnioskodawczynie nie mogła kontynuować zatrudnienia.

W sierpniu 2012 roku wnioskodawczynie otrzymała wynagrodzenie zasadnicze w kwocie 161,30 zł brutto oraz wynagrodzenie z tytułu niezdolności do pracy w kwocie 2085,39 zł brutto.

Od sierpnia 2012 roku do chwili urodzenia dziecka w dniu 8 lutego 2013 roku wnioskodawczym nie pracowała i przebywała na ciągłym zwolnieniu lekarskim. Następnie wnioskodawczym przebywała na urlopie macierzyńskim w okresie od 8 lutego 2013 roku do 27 czerwca 2013 roku, następnie na dodatkowym urlopie macierzyńskim od dnia 28 czerwca 2013 roku do 8 sierpnia 2013 roku, obecnie korzysta z urlopu rodzicielskiego od dnia 9 sierpnia 2013 roku do 6 lutego 2014 roku.

Obecnie L. K. (1) nie zatrudnia nikogo poza księgowym R. L. (1), czeka na powrót wnioskodawczym do pracy. Do chwili jej powrotu odkłada także plany rozwoju działalności. W chwili obecnej w prowadzeniu działalności pomaga mu rodzina.

Wnioskodawczyni jest nadal zatrudniona w (...) L. K. (1).

Firma (...) L. K. (1) osiągał w latach 2012 i 2013 następujące przychody: czerwiec 2012 roku - zysk - 4564,16 zł; lipiec 2012 roku - strata - 3698 zł;; sierpień 2012 roku - zysk - 26510,02 zł;; wrzesień 2012 roku - strata - 59698,41 zł;; października 2012 roku - zysk - 85834,15 zł;; listopada 2012 roku - strata - 3187 zł;; grudzień 2012 roku - zysk 3626,04 zł. Ogółem w 2012 roku dochód wyniosły 53 959,68 zł przed opodatkowaniem. Natomiast w 2013 roku przychody wyglądały następująco: styczeń 2013 roku - strata - 1961,57 zł; luty 2013 roku - 0 zł;; marzec 2013 roku - strata - 90720 zł;; kwiecień 2013 roku - zysk - 88186,92 zł;; maj 2013 roku - zysk - 30528,41 zł;; lipiec 2013 roku - zysk - 42436,65 zł;; sierpień 2013 roku - strata - 460812,46 zł;; wrzesień 2013 roku - zysk - 338669,09 zł;; październik 2013 roku – zysk - 259076,53 zł. Dochód za 10 miesięcy 217 772,62 zł.

W okresie od czerwca 2012 roku do lipca 2013 roku L. K. (1) zatrudniał poza wnioskodawczynią, R. L. (1) od 1 maja 2013 roku, P. J. od 10 października 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku oraz D. G. od 2 listopada 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku. P. J. i D. G. byli zatrudnieni na podstawie umów na czas określony na stanowisku kierowców za minimalnym wynagrodzeniem. Umowy zostały zawarte na czas określony, gdyż L. K. potrzebował pracowników do rozwiezienia konkretnych towarów tylko w okresie dwóch miesięcy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zawarte w aktach organu rentowego i załączone akta osobowe A. B. (1) oraz zeznania wnioskodawczyni, L. K. (1) i przesłuchanych w sprawie świadków.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawczyni A. B. (1) i L. K. (1), że zawarta pomiędzy nimi w dniu 2 lipca 2012 roku umowa o pracę nie była fikcją, a ubezpieczona pracę na jej podstawie podjęła i faktycznie przez okres miesiąca wykonywała. Zeznania stron Sąd uznał za wiarygodne, gdyż są zgodne i znajdują oparcie w materiale dowodowym z dokumentów i zeznań świadków. Nadto za ich prawdziwością przemawiają ustalone okoliczności zawarcia umowy o pracę.

Strony zgodnie w toku całego postępowania utrzymywały, iż w chwili zawarcia umowy o pracę L. K. (1) nie wiedział, iż wnioskodawczyni jest w ciąży, o tej okoliczności został poinformowany dopiero w chwili przedłożenia przez wnioskodawczynię zaświadczenia o niezdolności do pracy. Taka wersja wydarzeń była konsekwentnie utrzymywana przez strony w toku całego procesu.

O fakcie poszukiwania przez L. K. (1) pracownika świadczą zaś nie tylko dowody w postaci zeznań wnioskodawczyni czy odwołującego się, ale także chociażby K. B. (1), czy T. D. (1). Nie dziwi okoliczność, iż L. K. rozwijając działalność potrzebował pracownika, sam nie byłby w stanie zająć się wszystkimi sprawami z nią związanymi. Należy również zwrócić uwagę, iż do zatrudnienia wnioskodawczyni doszło dopiero po wypadku jakiemu uległ L. K., a zatem w chwili gdy potrzebował on pomocy w działalności także z uwagi na unieruchomienie, w wyniku którego nie był on w stanie sam udać się chociażby do odpowiednich urzędów, czy potencjalnych kontrahentów.

Nie budzi także wątpliwości okoliczność, iż wnioskodawczyni została zatrudniona na stanowisku przedstawiciela handlowego pomimo, iż wcześniej nie pracowała w tym charakterze, nie miała odpowiedniego doświadczenia zawodowego. Słusznie wskazuje L. K., iż w pracy tej bardziej liczą się cechy charakteru takie jak operatywność, czy pewność siebie, niż wykształcenie czy kwalifikacje, tym bardziej, że trudno wskazać jakie konkretnie umiejętności

czy wykształcenie miałyby posiadać osoba starająca się o takie stanowisko. L. K. prowadząc działalność gospodarczą od wielu lat zapewne potrafił ocenić czy konkretna osoba jest odpowiednia do wykonywania takiej pracy. Wskazać ponadto należy, iż wnioskodawczym nie została zatrudniona od razu, podczas pierwszej rozmowy z L. K.. Najpierw doszło do pierwszego spotkania w maju 2012 roku, a dopiero w czerwcu L. K. zaproponował wnioskodawczym podjęcie pracy. Nie była to zatem decyzja pochopna, czy nieprzemyślana. Nadto należy również zwrócić uwagę, iż nawet w sytuacji zawarcia umowy na czas nieokreślony istnieje możliwość jej rozwiązania w razie gdyby pracownik nie wykonywał powierzonych obowiązków w odpowiedni sposób, z czym zresztą wnioskodawczynie liczyła się, wskazując w toku przesłuchania, że umowa mogła zostać rozwiązana, gdyby się nie sprawdziła.

W zakresie braku dowodów potwierdzających faktyczne wykonywanie pracy przez wnioskodawczynię należy podnieść, iż okres jej zatrudnienia był stosunkowo krótki, zgodnie z zeznaniami skarżącego wnioskodawczynie dopiero była przygotowywana do wykonywania pracy przedstawiciela handlowego, nie mogła ona zatem chociażby podpisywać dokumentów. Nie jest niewiarygodną także okoliczność, iż wnioskodawczynie nie pamiętała adresu stacji paliw, z którą się kontaktowała, czy też że zagubiona została kartka z wypisanymi miejscami, do których miała zadzwonić. Nie są okoliczności na tyle istotne by je przechowywać, czy pamiętać o nich po upływie dłuższego czasu.

Zdaniem Sądu zeznania świadków, jak i stron, wraz z całą dokumentacją związaną ze stosunkiem pracy dawały podstawę do ustalenia istnienia stosunku pracy.

Sąd oddalił wnioski dowodowe ZUS o zobowiązanie wnioskodawczynie do przedłożenia całej, dokumentacji dotyczącej ciąży oraz bilingów z jej telefonu, bowiem w aktach sprawy znajdowała się już dokumentacja medyczna i zgodnie z twierdzeniami wnioskodawczynie była to kompletna dokumentacja jaką dysponowała.

W zakresie złożonego w dniu 23 grudnia 2012 roku pisma zatytułowanego „uzupełnienie głosu do protokołu” podnieść należy, iż stosownie do treści art. 161 k.p.c. załącznik do protokołu może być złożony w toku posiedzenia, a w sytuacji reprezentowania strony przez profesjonalnego pełnomocnika to przewodniczący może zażądać złożenia takiego załącznika w wyznaczonym terminie. W mniejszej sprawie nie zaistniała zaś żadna z powołanych przesłanek, skutkiem czego pismo to nie mogło wywołać jakichkolwiek skutków prawnych.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd Okręgowy uznał odwołanie za uzasadnione. Wskazując na treść art. 6 ust. 1 pkt. 1 i art. 13 pkt.1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa zważył, że organ rentowy nie udowodnił, iż A. B. (1) i L. K. (1) łączyła pozorna umowa o pracę, wręcz przeciwnie w ocenie Sądu Okręgowego postępowanie dowodowe przeprowadzone w niniejszej sprawie dowiodło w sposób niewątpliwy, iż oświadczenia stron umowy zawierają określone w art. 22 § 1 k.p. formalne elementy umowy o pracę, jak również iż strony zamierzały osiągnąć skutki wynikające z tej umowy.

Ponadto w ocenie Sądu zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje na to, że zawarcie z wnioskodawczynią umowy o pracę z dniem 1 lipca 2012 roku nie było również sprzeczne z prawem, nie służyło obejściu prawa, ani nie było sprzeczne z zasadami współzycia społecznego (art. 58 § 1 i 2 K.C.). Wynagrodzenie uzyskiwane przez wnioskodawczynię było zaś również adekwatne do kwalifikacji zawodowych i pracy wykonywanej przez ubezpieczoną i nie było ono wygórowane.

Odnosząc się do naruszeń powstałych w toku wydawania przedmiotowej decyzji podniesionych w odwołaniu przez L. K. Sąd Okręgowy wskazał, że wady decyzji administracyjnych spowodowane naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego, pozostają poza przedmiotem rozpoznania w postępowaniu cywilnym, z wyjątkiem dotyczącym sytuacji, gdy decyzja administracyjna dotknięta była by wadliwościami godzącymi w jej istotę jako aktu administracyjnego. Do takich wad zalicza się zwłaszcza brak organu powołanego do orzekania w określonej materii oraz niezastosowanie jakiegokolwiek procedury lub oczywiste naruszenie zasad postępowania administracyjnego. W niniejszej sprawie nie mamy jednak do czynienia z wadą, która dyskwalifikowałaby zaskarżoną decyzję jako akt administracyjny.

Stosownie do wyników postępowania, na podstawie art. 98 k.p.c., Sąd Okręgowy obciążył organ rentowy obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego poniesionych przez wnioskodawczynię i odwołującego się. Wysokość wynagrodzenia pełnomocników Sąd ustalił na podstawie § 11 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

Powyższe orzeczenie zaskarżył apelacją organ rentowy zarzucając:

1. Błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, iż przesłanką do zawarcia umowy o pracę z wnioskodawczynią była choroba L. K. (1), podczas, gdy z zeznań złożonych na rozprawie w dniu 26 września 2013r. wnioskodawca stwierdził, iż „gdyby wiedział, iż zerwie miesiąc to bym nikogo nie zatrudnił”;
2. Błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu przez Sąd I instancji, iż L. K. (1) poszukiwał pracownika przez znajomych, podczas gdy z zeznań wnioskodawcy złożonych w dniu 26 września 2013r. wynika, iż nie informował W. B. o tym, iż poszukuje pracownika;
3. Błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na stwierdzeniu, iż wnioskodawczyni faktycznie świadczyła pracę na rzecz L. K. (1) pomimo braku dowodów, które namacalnie świadczyły o wykonywaniu czynności wskazanych przez strony;
4. Sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez rozpoznanie sporu bez wszechstronnego zbadania wszystkich okoliczności oraz ustalenie, iż wnioskodawczyni zawierając umowę o pracę miała na celu faktyczne wykonywanie podjęcie i kontynuowanie umowy o pracę bez zamiaru uzyskania wyłącznie świadczeń z ubezpieczeń społecznych.
5. Sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez rozpoznanie sporu bez wszechstronnego zbadania wszystkich okoliczności oraz ustalenie, iż wnioskodawczyni zawierając umowę o pracę miała na celu faktycznie świadczyć pracę podczas, gdy z akt sprawy wynika, iż w okresie od 10 lipca 2012r. do 12 lipca 2012r. przebywała w szpitalu z powodu zagrożenia poronieniem i następnie bezpośrednio po wyjściu ze szpitala wróciła do pracy.
6. Naruszenie przepisów prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy a mianowicie art. 217 § 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez niezasadne oddalenie wniosku dowodowego poprzez wystąpienie przez Sąd do placówek w których leczyla się wnioskodawczyni w okresie ciąży zwłaszcza do Centrum (...) i lekarza prowadzącego o przesłanie pełnej dokumentacji medycznej wnioskodawczyni prowadzonej w związku z jej leczeniem w okresie ciąży;
7. Naruszenie przepisów prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy a mianowicie art. 217 § 2 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez niezasadne pominięcie dowodu z dokumentu w postaci wydruku z Kompleksowego Systemu Informatycznego ZUS z którego wynika, iż matka konkubenta wnioskodawczyni była zatrudniona wcześniej u żony L. K. (1) co jednocześnie stawia w wątpliwość zeznania świadka T. D. (1) oraz samej wnioskodawczyni, iż wcześniej nie znali L. K. (1);
8. Naruszenie przepisów prawa materialnego tj.
  - a. art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 22 § 1 k.p. i uznanie, iż A. B. (1) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu z tytułu zatrudnienia w firmie (...) od dnia 2 lipca 2012r. pomimo faktycznego nie wykonywania pracy na podstawie niniejszej umowy;

b. art. 83 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p. poprzez jego niezastosowanie i uznanie, iż umowa zawarta w dniu 2 lipca 2012r. przez A. B. (1) z L. K. (1) nie nosiła cech pozorności pomimo, a w konsekwencji uznanie, iż nie była ona nieważna, pomimo tego, że wnioskodawczyni faktycznie nie świadczyła pracy na rzecz L. K. (1);

Wskazując na powyższe zarzuty organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołań ubezpieczonej i płatnika, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji oraz zasądzenie od ubezpieczonej i Płatnika na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję według norm przepisanych prawem.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Zarzutom apelacji trudno odmówić słuszności.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1 i art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. O uznaniu stosunku łączącego dwie osoby za stosunek pracy rozstrzygają przepisy prawa pracy.

Według art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. kodeks pracy (tekst jednolity Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.), przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

W myśl art. 8 ust. 1 w/w ustawy za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, natomiast na podstawie przepisu art. 13 pkt 1 obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają pracownicy w okresie od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

W myśl art. 233 § 1 k.p.c. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Natomiast zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci dowodu z zeznań trzech świadków oraz stron nie wskazuje na istnienie w niniejszej sprawie ważnego stosunku pracy, rodzącego obowiązek ubezpieczenia społecznego z tego tytułu.

Słuszne jest stanowisko organu skarżącego, iż Sąd I instancji dokonał zbyt dowolnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego pomijając szereg istotnych okoliczności, które wynikają z całokształtu dowodów, przyjmując istnienie ważnego stosunku pracy a w szczególności świadczenie pracy przez odwołującą się.

Zebrane dowody w sprawie pozwalają na dokonanie zupełnie odmiennej oceny w tym zakresie, niż uczynił to Sąd Okręgowy.

Przede wszystkim Sąd nie dokonał w świetle treści istniejącej umowy o pracę na piśmie oraz zeznań stron analizy tej umowy w aspekcie czasookresu trwania przedmiotowego stosunku pracy, miejsca jej świadczenia, wykonywania powierzonych obowiązków pracowniczych, prowadzonego nadzoru przez pracodawcę i zasad wypłaty wynagrodzenia, która to analiza wskazuje na ocenę braku nawiązania stosunku pracy.

Za takim twierdzeniem przemawia przede wszystkim zbyt krótki okres trwania stosunku pracy, 2 lipca 2012r. zawarcie umowy o pracę a 3 sierpnia 2012 r okres niezdolności odwołującej się do pracy z powodu ciąży, zgłoszenie odwołującej do ubezpieczeń społecznych w dniu 2 sierpnia 2012 r.

Sąd I instancji w sposób dowolny z naruszeniem zasady swobodnej oceny dowodów wyrażonej w art. 233 § 1 kpc ocenił ustalony w sprawie stan faktyczny związany z okolicznościami poprzedzającymi zawarcie przedmiotowej umowy

o pracę a rzutującymi na potrzebę zatrudnienia odwołującej się w w/w firmie , jej wykształceniem i przygotowaniem zawodowym oraz jej sytuację zdrowotną związaną z przebiegiem ciąży.

Okolicznościami faktycznymi i bezspornymi jest to, że odwołująca się w momencie zatrudnienia w w/w firmie była w ciąży, której przebieg nie był prawidłowy. Po zawarciu umowy o pracę poprosiła L. K. o udzielenie jej dwóch dni urlopu wypoczynkowego , w celu udania się do Centrum (...), z uwagi na stan zagrażający poronieniem, gdzie przebywała od 10 -12 lipca 2012r. Następnie z uwagi na zagrożenie życia dziecka udała się na zwolnienie lekarskie w dniu 3 sierpnia 2012 r i do pracy już nie powróciła , przebywając do dnia produ 8 lutego 2013 r na zwolnieniu lekarskim , następnie na urlopie macierzyńskim i urlopie rodzicielskim. L. K. natomiast udzielił jej wszystkich wymaganych urlopów o które prosiła .

Wszystkie w/w okoliczności związane ze stanem zdrowia odwołującej się , istniejącym w dacie zawarcia przedmiotowej umowy o pracę, przemawiają zatem za brakiem wiarygodności zeznań stron w zakresie, iż L. K. nie wiedział o tym, że A. B. (1) w momencie zatrudnienia była w ciąży. Jakkolwiek stan ciąży nie jest w świetle przepisów prawa , przeciwnie do zatrudnienia pracownicy, to jednak w realiach rynku pracy , żaden pracodawca nie zatrudni pracownicy , która jest w zagrożonej ciąży, z uwagi na to, że musi liczyć się z koniecznością przebywania takiej pracownicy na długotrwałym zwolnieniu lekarskim i brakiem faktycznego wykonywania przez nią pracy.

Nie może stanowić uzasadnionego argumentu przemawiającego za brakiem świadomości pracodawcy w ninjszej sprawie , co do istnienia ciąży u odwołującej się okoliczność , którą podał L. K. w swoich zeznaniach , że zatrudnił by odwołującą się nawet gdyby wiedział , że jest w ciąży z uwagi na to, że zrobiła na nim dobre wrażenie w sytuacji gdy koszty związane z nieobecnością pracownika w pracy ponoszą wszyscy ubezpieczeni, a nie tylko odwołujący się .

Okoliczności poprzedzające zatem zatrudnienie A. B. (1), a związane z jej stanem zrowia przemawiają zatem jednoznacznie za stanowiskiem , iż w momencie zawarcia przedmiotowej umowy o pracę zamiarem stron nie było świadczenie przez nią pracy a jedynie uzyskanie przez nią świadczeń z ubezpieczenia społecznego związanych z ciążą i urodzeniem dziecka.

Za takim stanowiskiem przemawiają również okoliczności faktyczne ustalone przez Sąd I instancji a dotyczące braku przygotowania zawodowego odwołującej się do wykonywania pracy na stanowisku przedstawiciela handlowego . A. B. (1) ma wykształcenie średnie , ukończyła technikum kolejowe i pracowała jako kasjerka , sprzedawca , pomoc w szwalni, prasowaczka, pracownik farbiarni. Przed podpisaniem przedmiotowej umowy o pracę od kwietnia 2011 r była zarejestrowana jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. A zatem powyższe okoliczności wskazują na to, że odwołująca się nie miała żadnego przygotowania zawodowego do wykonywania pracy przedstawiciela handlowego.

R. okoliczności faktyczne związane z profilem działalności firmy i jej dochodami przemawiają przeciwko potrzebie zatrudnienia odwołującej się w w/w firmie na tym stanowisku. Z zeznań stron wynika , iż przedmiotowa firma zajmowała się sprzedażą coca a odwołujący się chciał rozszerzyć dystrybucję tego produktu na rynki zagraniczne oraz poszerzyć o sprzedaż alkoholu. Przed zawarciem umowy z odwołującą się L. K. nie zatrudnił w swojej firmie żadnego pracownika na tym stanowisku, sam zajmując się dystrybucją coca coli. . Również przychody firmy w roku 2012 nie wskazują na możliwość zatrudnienia pracownika na w/w stanowisku z wynagrodzeniem 2. 500 zł miesięcznie.

Sąd ustalił iż zysk firmy w czerwcu 2012 r wyniósł 4564, 16 zł a strata w lipcu 2012 r wyniosła 3698 zł/. W sierpniu 2012r zysk wyniósł 26. 510,02 zł a we wrześniu 2012 r strata wniosła 59. 698,41 zł. P. liczby wskazują iż sytuacja finansowa firmy w spornym okresie nie była stabilana na tyle, aby można było zatrudnić pracownika na czas nieokreślony z wynagrodzeniem 2. 500 zł miesięcznie. Twierdzenia tego nie może zmienić okoliczność wynikająca a zeznań stron, iż L. K. był zamożnym człowiekiem i stać go było na zatrudnieniu odwołującej się .

Ponadto słuszne jest stanowisko strony skarżącej, iż w niniejszej sprawie brak jest jakichkolwiek dowodów na piśmie potwierdzających fakt wykonywania przez odwołującą się w ciągu tak krótkiego okresu czasu pracy. Z ustaleń Sądu Okręgowego opartych na dowodzie z zeznań stron wynika, iż A. B. (1) w ramach swoich obowiązków pracowniczych miała za pomocą rozmów telefonicznych zawierać kontakty z potencjalnymi klientami firmy, miała zajmować się

dokumentacją firmy i organizacją biura oraz robieniem zakupów dla biura. Nie była upoważniona do podpisywania żadnych dokumentów w imieniu firmy.

Słuszne jest stanowisko organu rentowego iż odwołujący się i A. B. (1) nie wskazali żadnych konkretnych klientów potwierdzających zawarcie współpracy z firmą na skutek działań odwołującej się, w postaci dowodu z zeznań określonych osób lub dokumentów, nie przedstawili żadnych dowodów w postaci zakupu przez odwołującą się określonych środków na rzecz firmy czy też bilingów z rozmów telefonicznych wykonanych przez A. B. (1) z potencjalnymi kontrahentami.

Nie można wywieść okoliczności faktycznego wykonywania przez odwołującą się pracy z zeznań świadków: T. D. będącego konkubentem A. B. (1), K. B. oraz R. L.. Przede wszystkim zeznania świadka T. B. wskazują jednoznacznie, iż o okoliczności znalezienia przez odwołującą się pracy i jej wykonywaniu wiedział tylko z jej ustnych relacji. Natomiast z racji tego, iż jest konkubentką, jest osobą zainteresowaną w pozytywnym rozstrzygnięciu sprawy dla odwołującej się.

Z zeznań natomiast świadka K. B. ,który wynajmował od L. K. pomieszczenie przeznaczone na kwaciarnię, usytuowaną w pobliżu przedmiotowej firmy wynika, iż widział jak odwołująca się wchodziła za bramę tej firmy rano i wychodziła po południu. Jakkolwiek zeznania te mogą być wiarygodne w zakresie obserwacji dokonywanej przez świadka co do godzin popołudniowych, to jednak zważywszy na czas rozpoczynania przez odwołującą się pracy, który wynika z ustaleń Sądu, godzina 8 rano i czas otwarcia kwaciarni godzina 9 , 10 , trudno uznać, iż zeznania te są wiarygodne w zakresie tej obserwacji co do godzin rannych. Natomiast z samych zeznań świadka który podał, iż widział wchodzącą i wychodzącą z terenu posesji firmy (...) nie można wywieść ważności przedmiotowego stosunku pracy.

Natomiast zeznania świadka R. L. nie zasługują na wiarygodność w zakresie faktycznego świadczenia pracy przez odwołującą się a to z tego powodu, iż świadek ten był zatrudniony do prowadzenia księgowości firmy natomiast w swoich zeznaniach pomylił przedmiotową firmę z firmą żony L. K. .Natomiast jego zeznania w zakresie opóźnienia w zgłoszeniu odwołującej do ubezpieczeń społecznych, które to zgłoszenie nastąpiło dzień przed uzyskaniem zwolnienia lekarskiego nie zasługują na wiarę w zakresie uspariedliwienia tego opóźnienia chorobą pracodawcy, gdyż jakakolwiek niedyspozycja odwołującego nie miała żadnego znaczenia co do dopełnienia tej okoliczności w szczególności przez świadka.

Wszystkie przytoczone argumenty wskazują wbrew stanowisku Sądu I instancji na pozorny charakter zawartej umowy o pracę a co za tym idzie na jej nieważność.

W świetle art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W niniejszej sprawie ciężar udowodnienia pozornego charakteru przedmiotowej umowy o pracę spoczywał na organie rentowym ,który okoliczność tę udowodnił.

Ponadto Sąd I instancji nie rozważył faktycznej możliwości wykonywania przedmiotowej pracy przez odwołującą się, która miała ją rozpocząć będąc w zagrożonej ciąży, bez żadnego przygotowania zawodowego do jej wykonywania, miała świadczyć pracę przedstawiciela handlowego, będąc do dyspozycji pracodawcy nawet po godzinach pracy, zważywszy że miała na wychowaniu małe dziecko a w szczególności Sąd nie wziął pod uwagę tego w jaki sposób miała pogodzić wykonywanie takiej pracy, wiedząc na początku lipca, iż ciąża jest zagrożona i będzie przebywać dla dobra dziecka na zwolnieniach lekarskich.

Zgodnie z treścią przepisu art. 83 § 1 kc nie ważne jest oświadczenie woli złożone stronie za jej zgodą dla pozorów. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności(...).Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 lutego 1998 r. w sprawie II CKN 816/87 (LEX 56813) zajął stanowisko, że : „ nieważność czynności prawnej z powodu pozorności złożonego oświadczenia woli może być stwierdzona tylko wówczas, gdy brak zamiaru wywołania skutków prawnych został przejawiony wobec drugiej strony tej czynności otwarcie tak, że miała ona pełną świadomość co do pozorności złożonego wobec niej oświadczenia woli i co do rzeczywistej woli jej kontrahenta i w pełni się z nią zgadza.

Wszystkie wyżej przytoczone okoliczności, wbrew stanowisku Sądu I instancji a zgodnie ze stanowiskiem strony skarżącej przemawiają za pozornym charakterem zawartej umowy o pracę.

Wszystkie wyżej przytoczone argumenty wynikające z odmiennej oceny ustalonego przed Sądem Okręgowym stanu faktycznego, wskazują na nieuzasadnione stanowisko tego Sądu w zakresie uznania ważności przedmiotowej umowy o pracę i objęcia z tego tytułu zainteresowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym w świetle przepisów ustawy systemowej.

Z tych wszystkich względów podzielając zarzuty apelacji orzeczono na podstawie art. 386 § 1 kpc.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 kpc w zw. z § 11 ust. 2 i §12 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz U z 2002 r Nr 163 poz. 1349 ze zm).

.